

Hardangervidda villreinnemnd
Postboks 325
1502 MOSS

Trondheim, 17.09.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/12783

Saksbehandler:
Erik Lund

Dispensasjon fra forskrift om forvaltning av hjortevilt §§ 30 og 31 for Hardangervidda villreinområde 2020

Skrantesjuka (CWD) er nå påvist på villrein i Hardangervidda villreinområde, og det er ønskelig at en under den ordinære jakten tar ut flest mulig villrein for testing. Miljødirektoratet dispenserer derfor fra kravet om at fellesjaktavtaler skal være skriftlige, samt at vi tillater at kontrollkort som er utstedt på voksen bukk, kan benyttes til å felle alle kategorier dyr.

Den 11. september ble funn av klassisk skrantesjuka hos villrein på Hardangervidda bekreftet. Dette er det første funnet av denne varianten av skrantesjuka utenfor Nordfjella sone 1. Hardangervidda har en fellingskvote på 5000 villrein i 2020, fordelt på 2500 voksne bukk og 2500 valgfrie dyr. Denne kvotefordelingen avviker fra ordinær tildeling, og var i utgangspunktet et ledd i å raskest mulig oppnå en sikkerhet på 95% sannsynlighet for at bestanden var fri for skrantesjuka. Med funn av det smitta dyret vil ikke dette målet nås, men behovet for økt kunnskap om smitte i bestanden er samtidig mer aktualisert.

Det er fram til 15. september 2020 tatt prøver av og analysert til sammen 3660 villrein fra Hardangervidda, og det er gjort ett positivt funn på skrantesjuka. Veterinærinstituttet er tydelig på at bestandsreduksjon er det beste smittereduserende tiltak, og sier i et brev til Mattilsynet av 16. september;

"Med bestandsreduksjon oppnår man både færre mottakelige dyr og færre smitteførende dyr i populasjonen. Dette er kritisk for å kunne opprettholde lav prevalens. For å redusere risiko for smittespredning på Hardangervidda og spredning til hjortedyr i andre geografiske områder, må man ha en rask bestandsreduksjon. Ved å redusere bestanden allerede i høst vil man begrense bestandstilvekst allerede neste år. Ved å redusere antall simler vil man primært redusere bestandstilveksten. Ved å redusere antall bukk, vil man fjerne dyr med antatt høyere prevalens av klassisk CWD og dyr med risikoatferd for å spre sykdommen. Gitt at bukkene på Hardangervidda har større sannsynlighet for å være smittet enn simlene, slik som i Nordfjella sone 1 og i Nord-Amerika, vurderer Veterinærinstituttet at det er hensiktsmessig å fokusere på en høy andel bukk i straksuttaket.

Veterinærinstituttet anbefaler at bestandsreduksjonen iverksettes så fort som mulig. Siden det går mot slutten av villreinjaktseasonen, må alle virkemidler gjøres tilgjengelig for å maksimere uttaket av dyr i den ordinære jaktperioden. "

Det er nå ønskelig å felle og teste flere villrein fra Hardangervidda for skrantesjuka. Miljødirektoratet ønsker å bidra til at det under ordinær jakt legges til rette for at flest mulig dyr kan tas ut, og viser også til brev av 16. september fra Hardangervidda villreinutval.

Regelverket

Forvaltning av villrein reguleres av bestemmelser gitt i forskrift 8. januar 2016 om forvaltning av hjortevilt (hjorteviltforskriften). Relevant for dette vedtaket er § 30 *Kontrollordning for villrein*, og § 31 *Fellesjaktavtaler for villrein*.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Kontrollkort for villrein

For hver villrein som tillates felt under jakt skal det foreligge et kontrollkort, jf. hjorteviltforskriften § 30. Jeger kan ikke felle andre kategorier dyr enn det som står på kontrollkortet. På denne tiden av året er bukkene på vei inn i brunstperioden, og vi kan ikke forvente at jegeren feller særlig flere voksne bukker. Det vil si at det er lite sannsynlig at kontrollkortene med mulighet til å felle voksen bukk blir brukt. For at kategorien dyr som står på kontrollkortet ikke skal begrense antallet villrein som felles, dispenserer Miljødirektoratet fra bestemmelsene i § 30 slik at andre kategorier dyr også kan felles på kontrollkort for voksen bukk. Dette innebærer at et bukkkort vil gjelde på samme måte som et kontrollkort for valgfritt dyr.

Fellesjaktavtaler for villrein

Hardangervidda villreinområde har over 130 vald, og jegerne har derfor mange administrative grenser å forholde seg til. En fellingstillatelse gjelder innenfor ett vald, med mindre det er inngått en fellesjaktavtale med et annet vald, jf. hjorteviltforskriften § 31. Villrein forflytter seg innenfor et stort område som Hardangervidda. En effektiv felling og god flyt av fellingstillatelser/kontrollkort mellom vald kan være nødvendig for å oppnå et størst mulig jaktuttak av villrein. Hjorteviltforskriften krever at en fellesjaktavtale skal være skriftlig. Dette for å minimere konflikter mellom jaktrettshavere relatert til hvor og når jakta utøves, herunder å unngå at det blir for mange jegere i samme område på samme tid.

For å bidra til enklere forflytting av fellingstillatelser mellom vald, vil Miljødirektoratet dispensere fra hjorteviltforskriften § 31.

En fellesjaktavtale gjelder i utgangspunktet mellom vald. For å ytterligere forenkle inngåelse av fellesjaktavtaler kan jegeren selv inngå en fellesjaktavtale. For å ivareta jaktrettshavers rettigheter, må en muntlig avtale om overføring av en fellingstillatelse/kontrollkort til et annet vald skje under forutsetning av at jegeren har fått tillatelse fra jaktrettshaver i sitt eget (avgivende) vald til å inngå en slik avtale.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Offentlige avgjørelser som kan få følger for naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på eksisterende og tilgjengelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekten av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Biologi og utbredelsen til villrein i Norge er godt dokumentert igjennom

forskning og overvåking, og bestandsstørrelsen er i hovedsak regulert igjennom ordinær jakt. Vi anser det ikke for sannsynlig at de tiltak som er nevnt ovenfor vil resultere i for stort uttak i forhold til de analyser villreinutvalget har gjort for bestanden og jaktuttaket. Saken gjelder felling av villrein både for å nå planlagt uttak og ikke minst for å bidra til å avdekke eventuell spredning av alvorlig dyresykdom. Paragrafene 9, 11 og 12 i naturmangfoldloven anses ikke som relevant å vurdere nærmere i denne saken.

Utvidelse av jakttiden

I henhold til forskrift 25. januar 2017 om jakt- og fangsttider samt sankning av egg og dun for jaktseongene fra og med 1. april 2017 til og med 31. mars 2022, § 3, punkt 4, kan villreinnemnda utvide jakttida for villrein med inntil 14 dager i oktober måned når bestandsmessige behov foreligger. Direktoratet anmoder villreinnemnda å benytte dette virkemiddelet som et tiltak for å øke uttaket.

Vedtak

Basert på vurderingen over, og med hjemmel i forskrift 8. januar 2016 om forvaltning av hjortevilt § 37, gir Miljødirektoratet dispensasjon fra §§ 30 og 31 i samme forskrift. Dispensasjonen gjelder for Hardangervidda villreinområde, og for jaktåret 2020.

Spesifisering av vedtaket

Miljødirektoratet dispenserer fra kravet om at fellesjaktavtaler må være skriftlige, jf. hjorteviltforskriften § 31.

- Muntlig avtale for overføring av fellingstillatelse mellom vald er tilstrekkelig. Jeger som har gyldig fellingstillatelse kan inngå avtale om innføring av fellingstillatelsen til annet vald, gitt at jegeren har skriftlig eller muntlig tillatelse til dette fra jaktrettshaver i avgivende vald (kortselger/valdansvarlig representant).
- Miljødirektoratet anbefaler at det i størst mulig grad foreligger skriftlig samtykke fra jaktrettshaver til jeger for å minimere potensielle konflikter, selv om dette ikke er et formelt krav. Dette kan for eksempel skje via bekreftelse på SMS eller e-post.

Miljødirektoratet dispenserer fra kravet om at kontrollkortet skal vise hvilken kategori dyr fellingstillatelsen gjelder for, jf. hjorteviltforskriften § 30.

- Det er lov å felle alle kategorier dyr på kontrollkort som er utstedt på voksen bukk.

Opplysninger om felte dyr og fellingssted, herunder kartkoordinater, må registreres på appen Sett og skutt eller i Hjorteviltregisteret. Hjerne- og lymfeprøve av felte villrein, ett år eller eldre, skal sendes til Veterinærinstituttet.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Landbruks- og matdepartementet innen tre uker fra mottakelse av dette brevet, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage sendes til Miljødirektoratet for vurdering og oversendelse til klageinstansen, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Erik Lund
seniorrådgiver

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Hardangervidda Villreinutval 3630 RØDBERG

Fjellstyra på Hardangervidda

Hardangervidda

Grunneigarsamskipnad

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Oppsynssentralen for Hardangervidda

Norsk Villreinsenter Sør

Mattilsynet

Postboks 383 2381 Brumunddal